

Zenepedagógiai diskurzus a 21. századi Magyarországon – Múltidézés vagy jövőkép?

Körmendy Zsolt

Kulcsszavak: 21. század, diskurzus kutatás, jövőkép, zenei köznevelés

Absztrakt

Az előadás az ezredforduló után publikált zenepedagógiai vonatkozású folyóiratcikkek (elsősorban a Parlando című folyóiratban megjelent írások) elemző vizsgálatának eredményeiről, illetve az ezek nyomán megfogalmazódó következtetésekről, a zenei nevelés 21. századi lehetőségeiről, változó perspektíváiról szól. A kutatás ötletét az a szubjektív tapasztalat adta, amely szerint a zenepedagógiai diskurzusra egyfajta múltba merengő szemlélet, vélt és valós múltbéli értékekre való hivatkozás, ezek elvesztése feletti sajnálkozás jellemző; hogy az iskolai zeneoktatás kudarcélményeit hajlamosak vagyunk külsőnek tételezett társadalmi körülményekkel magyarázni, miközben viszonylag keveset teszünk az ezen körülményekhez alkalmazkodó innovatív szemlélet és gyakorlat kialakításáért és meghonosításáért. Vizsgálódásom azt a célt szolgálja, hogy bizonyosságot szerezzek ezen benyomások valóságtartalmáról, illetve feltárjam, rendszerezhetővé tegyem a feldolgozott irodalomban megjelenő problémafelvetések, az ezekből eredő útkeresések eredményét, a megfogalmazódó alternatívákat, jobbító elképzeléseket. Kutatásom az iskolai ének-zeneoktatás, a minden felnővekvőt érintő iskolai művészeti nevelés területére, pontosabban az erre vonatkozó diskurzusra koncentrálok, igyekszik feltárni azokat a jellegzetes elemeket, sztereotípiákat, közkézen forgó hiedelmeket, amelyek bűvkörükbe vonva megakadályozzák a diskurzus újabb mederbe terelését, a valódi problémák és valódi megoldások megfogalmazását. Céлом megvalósításához a kiválasztott cikkeket veszem vizsgálat alá, a diskurzus kutatás eszközével felmérve és kimutatva a bennük megjelenő érvrendszer azon jellegzetes mozzanatait, amelyek az iskolai ének-zeneoktatás több évtizede felismert válságjelenségeire próbálnak magyarázatot és megoldást találni. Remélem, hogy kutatásom eredményei hozzásegítenek ezen érvrendszer sajátosságainak, esetleges hiányosságainak felismeréséhez, ez által a válságjelenségek értelmezéséhez, hozzájárulva a 21. század kihívásaihoz jobban alkalmazkodó zenei nevelési stratégia megfogalmazásához a közoktatásban.

Szakirodalom

Burián Miklós (2012): Miért nem szeretik a gyerekek az ének-zene órát? *Új Pedagógiai Szemle*, 2012. **62.** 4-6. sz. 165-174.

Csengery Kristóf (2014): Az iskolai zeneoktatás válsága – Nemes László Norbert zenekultúráról, zenepedagógiáról. *Zenekar*, 2014. **21.** 2. sz. 20-24.

Dohány Gabriella (2010): A zenei műveltség értelmezésének lehetőségei. *Magyar Pedagógia*, 2010. **110.** 3. sz. 185–210.

Gönczy László (2009): Kodály-koncepció: A megértés és alkalmazás nehézségei Magyarországon. *Magyar Pedagógia*, 2009. **109.** 2. sz.

Janurik Márta (2008): Betöltik-e szerepüket az ének-zeneórák a mai oktatásban?, *Iskolakultúra*, 2008. **18.** 9-10. sz. 107-116.

Kodály Zoltán (1982): *Visszatekintés II.* Zeneműkiadó, Budapest.

Körmendy Zsolt (2010): A százéves terv – Egy pedagógiai utópia társadalmi összefüggései. *Iskolakultúra*, 2010. 8. sz. 63-75.

Szemelvények a Parlando című zenepedagógiai folyóirat cikkeiből 2000-től 2016-ig.